

Pia Lohikoski vas

Kirjallinen kysymys sota-aikana työvelvollisena olleiden asemasta

Eduskunnan puhemiehelle

Laki yleisestä työvelvollisuudesta sodan aikana säädettiin kesäkuussa 1939. Lain nojalla voitiin määrätä työvelvollinen tekemään maanpuolustukselle tai väestön toimeentulolle tärkeää tai maan talouselämän ylläpitämisen kannalta välttämätöntä työtä. Esimerkiksi linnoitustöihin osallistui talvisodan aikana noin 50 000 suomalaista työvelvollisina.

Suomen sodissa palvelleilla miehillä ja naisilla eli sotaveteraaneilla on oikeus saada valtion varoin eräitä erityisetuksia. Näihin kuuluu esimerkiksi rintamaveteraanien kuntoutus, jota voivat saada henkilöt, joille on annettu rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnus. Kuntoutuksen tarkoituksena on rintamaveteraanin toimintakyvyn edistäminen ja säilyttäminen niin, että hän mahdollisimman pitkään selviytyy itsenäisesti jokapäiväisistä toiminnoistaan.

Sota-aikana työvelvollisena olleilla ei tällä hetkellä ole vastaavaa kuntoutusoikeutta, eikä Kansaneläkelaitoksen nykyinen kuntoutustarjonta pysty vastaamaan heidän kuntoutustarpeisiinsa. Kuntoutusoikeutta laajentamalla pystyttäisiin turvaamaan monille työvelvollisena palvelleille ja sodan keskellä nuoruutensa eläneille kansalaisille paremmat edellytykset itsenäiseen ja ihmisarvoiseen vanhuuteen.

Elossa olevien veteraanien määrän on arvioitu laskevan 2030-luvun alussa muutamaan kymmeneen. Työvelvollisten määrästä ei ole tarkkaa tietoa, mutta veteraanikuntoutuksen laajentamisen taloudellisten vaikutuksien voidaan arvioida olevan hyvin maltillisia ja lyhytaikaisia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus valmis laajentamaan veteraanietuuksien soveltamisalaa myös sota-aikana työvelvollisena olleisiin?

Helsingissä 13.11.2025

Pia Lohikoski vas